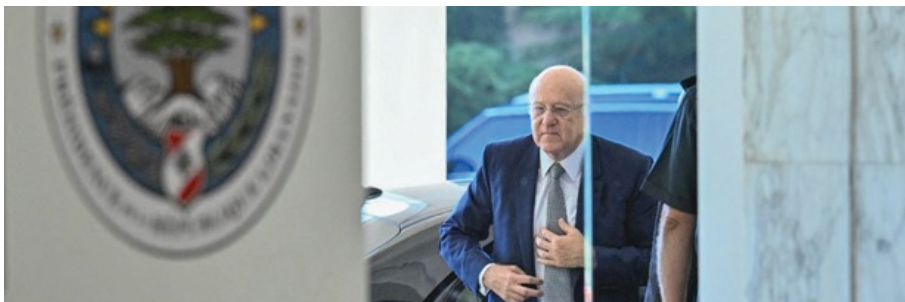

Լիբանանեան Լուրեր

Հորիզոնին Վրայ Նորութիւն Մը Զկայ Կառավարութեան Կազմութեան Առնչութեամբ

Հակառակ նշանակեալ Վարչապետի՝ Նաժիպ Միքաթիի նախագահական պալատ այցելութեան, կառավարութիւն կազմելու հաւանականութիւնը տակաւին կը յամենայ, մինչ 30 վայրկեան տեւած այցելութիւնը ըստ երեւոյթին լուրջ արդիւնքներ ունենալէ հեռու էր:

Հանդիպումը երկար ժամանակ տեւած նախագահին եւ վարչապետին յարաբերութիւններուն սառցահալին հազիւ սատարեց:

Միքաթի հանդիպման աւարտին կարճ յայտարարութիւն մը ըրաւ, լրագրողներուն յայտնելով, որ ինք տակաւին կը մնայ այն ցանկին վրայ, որ անցեալ Յունիսին ներկայացուցած էր նախագահին, որուն մասին տակաւին բարուրդ արձագանգ չէ ստացած:

Շրջանային Լուրեր

Իրան Պատրաստ Է Բաւարարել Տարածաշրջանի Ղեպի Ծով Ելք Զուներող Երկրներուն՝ Նաեւ Հայաստանի Տարանցիկ Կարիքները

Իրան պատրաստ է բաւարարել տարածաշրջանի ղեպի ծով ելք չունեցող 8 երկիրներու տարանցիկ կարիքները: Այս մասին յայտարարած է Իրանի ճանապարհներու եւ քաղաքաշինութեան նախարար Ռոսթամ Դամեմիին՝ Թուրքմենիստանի մէջ ղեպի ծով ելք չունեցող զարգացող երկիրներու փոխադրային ֆորումին: Այս մասին կը հաղորդէ «Արեւելք»ը:

«Աշխարհի 32 զարգացող երկիրներու քառորդը, որոնք ելք չունին ղեպի ծով, այսինքն՝ 8 երկիրներ՝ Աֆղանիստան, Հայաստան, Ատրաբեյճան, Ղազախիստան, Ղրղըզիստան, Տաճիկիստան, Թուրքմենիստան եւ Ուզպէքիստան, ունին սերտ երկկողմ եւ բազմակողմ տարանցիկ փոխգործակցութիւն Իրանի հետ», - նշած է ան:

Շար. Էջ 02

Հայկական Լուրեր

Թող Բարձրեալն Աստուած Օգնական եւ Պահապան Ըլլայ Մեր Երկրին եւ Ժողովուրդին. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս

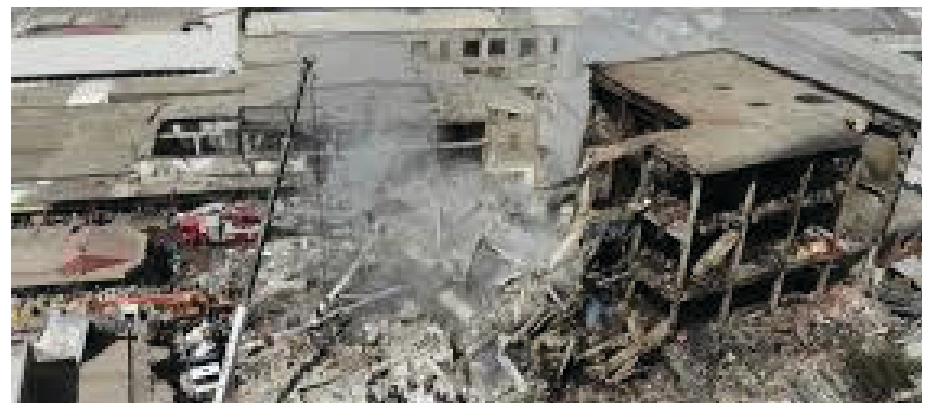
Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գարեգին Բ. ուղերձ յղած է «Սուրմալու» առեւտուրի կեդրոնին մէջ տեղի ունեցած պայթումին առնչութեամբ:

«Սրտի խոր ցաւով կը հետեւինք «Սուրմալու» առեւտուրի կեդրոնին մէջ տեղի ունեցած պայթումի ողբերգական հետեւանքներուն: Ի խորոց սրտի կ'աղօթենք զոհերու հոգիներուն խաղաղութեան ու հանգստութեան համար, Սուրբ Հոգիի սփոփանքն ու մխիթարութիւնը կը հայցենք անոնց ընտանիքներուն եւ հարազատներուն: Այլեւ կ'աղօթենք բոլոր վիրաւորներու արագ ապաքինման համար՝ մաղթելով Տիրոջ խնամքն ու զօրակցութիւնը:

Թող Բարձրեալն Աստուած օգնական եւ պահապան ըլլայ մեր Երկրին եւ ժողովուրդին», - նշուած է ուղերձին մէջ:

Հայաստանի Մէջ Օգոստոս 17-ն ու 18-ը Սգոյ Օրեր Յայտարարուեցան

Հայաստանի Հանրապետութեան մէջ Օգոստոս 17-18-ը յայտարարուած է սուգ: Այս մասին, ըստ SputnikArmenia-ի յայտնած է կառավարութեան մամուլի ծառայութիւնը:

Շար. Էջ 07

ՎԱՀԱՆ ԹԵԹԵԱՆ ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Կրթական Արհեստագիտութիւն
Կիրառող Ուսումնարան

Արձանագրութիւնները կը վերսկսին Սեպտեմբեր 6-ին Երկուշաբթիէն Ուրբաթ կ.ա. Ժամը 9:00 – 12:00

+961 1 260 525 / +961 1 260 574

info@vahantekeyan.com

vahantekeyan.com

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Սուրբ Աստուածածնայ Տոնը՝ Զմմառու Վանքեն Ներս

Ս. Աստուածածնայ Վերափոխման տոնը մեծ շուքով կը տոնախմբէ համայն քրիստոնէաները օգոստոս 15-ին: Իսկ Հայ Եկեղեցին՝ օգոստոս 15-ի մօտաւոր կիրակին, այսինքն 12-էն 18 օգոստոսի միջեւ: Աստուածամօր Վերափոխման տոնը հայ եկեղեցւոյ հինգ տաղաւար տօներէն մէկն է, որուն ընթացքին կ'ոգեկոչենք Ս. Աստուածածնայ երկինք փոխադրուիլը: Կիրակի, 14 օգոստոս 2022-ին, առաւօտեան ժամը 10:30-ին, Ամենապատիւ եւ Գերերջանիկ Տ. Ռաֆայէլ Պետրոս ԻԱ. Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկէ Հայոց Կաթողիկոս պատրիարքը հանդիսաւոր պատարագ մատուցանեց «Երանելի Իգնատիոս Մալոյեան» ամփոթատրոնին մէջ, առընթերակայութեամբ՝ Ս. Միքայէլ ընծայարանի եւ Երանելի Իգնատիոս Մալոյեան դպրեմանքի փոխ տեսուչ՝ Գեր. Կարապետ Վրդ. Գընճեանի եւ Ս. Փրկիչ եկեղեցւոյ փոխ ժողովրդապետ՝ Գեր. Սահակ Վրդ. Զեյնիշեանի: Ս. պատարագի երգեցողութիւնը կատարեց հայ կաթողիկէ «Արծիւեան» երգչախումբը՝ ղեկավարութեամբ Գեորգ Զեյնիշեանի:

Իր պատգամին մէջ Ամենապատիւ եւ Գերերջանիկ Հոգեւոր Տէրը անդրադարձաւ Վերափոխման Տօնի կարեւորութեան համայն քրիստոնէայ աշխարհի կեանքին մէջ եւ յատկապէս հայերու մօտ: Նոյնպէս աղօթք բարձրացուց Լիբանանի համար, որպէսզի այս դժուարին օրերը յաղթահարէ եւ նոր վերելք մը ապրի տնտեսական ու ընկերային գետնի վրայ, եւ որպէսզի համերաշխութիւնը տիրէ այս ասպնջական հողին վրայ: Կաթողիկոս Պատրիարքը խօսքը եզրափակեց շնորհաւորելով անուանակոչութիւնը բոլոր անոնց, որոնք կը կրեն Մարիամ, Մարի եւ առնչուած անուններ:

Ս. պատարագի աւարտին տեղի ունեցաւ խաղողօրհնէք: Այս գեղեցիկ ավանդութիւնը հայ ժողովրդի բարեպաշտութեան մէջ իւրայատուկ տեղ գրաւած է:

Այնուհետեւ տեղի ունեցաւ ագապ դպրեմանքի սեղանատան մէջ, մասնակցութեամբ ամենապատիւ հոգեւոր տիրոջ, վանքի վարչական հայրերու, Լիբանան ժամանած սրբազաններու, Զմմառու Պատրիարքական միաբանութեան հայրերուն, Լիբանանի թեմի հայրերու, դպրեմանքի ժառանգաւորներու, եւ «Արծիւեան» երգչախումբին: Տօնուցաւ Զմմառու վանքի մեծաւոր՝ Գաբրիէլ Թ.Ծ. Վրդ. Սուրատեանի քահանայական ձեռնադրութեան 24-րդ ամեակը, ինչպէս նաեւ Արիիպատիւ Եղիա Եպս. Եղիայեանի Եպիսկոպոսական օծման եւ Նարեկ Վրդ. Մնայեանի ձեռնադրութեան տարեդարձը:

Պատմութեան Մէջ Այսօր

Իվանքովաչի կռիւը

Իվանքովաչի կռիւը. սերպերու առաջին ապստամբութեան ընթացքին կռիւ, Տեղի ունեցաւ Իվանքովաչ, 18 Օգոստոս 1805, սերպ ապստամբներու եւ Օսմանեան բանակին միջեւ:

Իվանքովաչի կռիւը, սերպ ապստամբներու առաջին բախումն էր օսմանեան բանակին հետ: Սերպերու յաղթանակը կ'ոգեւորէ Փաշայիք շրջանի Pashalik of Belgrade (Սմետերեվօ սանճակ Sanjak of Smederevo) սերպերը:

1790-ին Օսմանեան կայսրութեան սուլթանը Սեյիմ Գ. Սմետերովօ սանճակի սերպերուն կը շնորհէ ներքին ինքնավարութիւն, ապահովելով անոնց գործակցութիւնը Պելկրատի կառավարիչ Հաճի Մուսթաֆա Փաշային հետ:

1804 Փետրուարին ենիչարիները կը կազմակերպեն Սմետերեվօ սանճակի սերպ ազնուականներու կոտորածը՝ «Զնեզովա ջարդ»ը. Զնեզ՝ սլաւ ազնուականներու տիտղոս: Զարաւորդի Փեթրովիչ ապստամբութեամբ մը կը հակադարձէ ենիչարիներու դէմ, ունենալով սկզբնական շրջանին Սուլթան Սեյիմ Գ.-ին հաւանութիւնը. մինչեւ տարեկերջ կը յաղթէ կաշառակեր ենիչարիներուն: Կը յաջորդեն բանակցութիւններ. սերպերը կը պահանջեն ինքնիշխանութեան վերահաստատումը, իսկ միաժամանակ կապ կը հաստատեն ուրիշ շրջաններու ապստամբ սերպերու հետ: Սուլթանը սարսափած

սերպերու պահանջներէն եւ գործողութիւններէն, Նիս (Սերպիոյ հարաւը. հին անունով Նիսա) քաղաքի կառավարիչին Հաֆիզ Փաշային կը նշանակէ Պելկրատի նոր կառավարիչ, հրամայելով կոտորել սերպ ապստամբները: Առաջին անգամ ըլլալով կանոնաւոր օսմանեան բանակ կը ղրկուի, որպէսզի ճզմէ ապստամբները:

Մինչեւ Յուլիս 1805, օսմանցիները ետ մղած էին ապստամբները: Մեծ Դուռը՝ Սուլթանը, Յուլիսի վերջերուն, որպէսզի կասեցնէ ապստամբները Նիս քաղաքէն բերել կու տայ մօտաւորապէս 15 000 զինուորներ: Վերջինները կը հաւաքուին Չուկրիայի մօտերը գտնուող բլուրին վրայ, որպէսզի ուղղուին դէպի Պելկրատ: Ապստամբները Պելկրատ ճամբուն վրայ թուրքերու յարձակման կը սպասէին եւ այդ պատճառով երկու խումբերու կը բաժնուին: Զարաւորդի Փեթրովիչ (կամ ճորճէ Փեթրովիչ) ապստամբներու առաջին խումբով (4 000 – 5 000 զինեալներ) կը գտնուի Եաքոտիւնա բլուրը՝ Մորավա գետի ձախ ափին, ուրկէ մտադիր են պաշտպանել Չուկրիա – Եաքոտիւնա – Պաթօչինա – Կրոչքա – Պելկրատ կեդրոնական ճամբան: Երկրորդ խումբը կը ղեկավարեն Միլենքօ Սթոյնովիչ եւ Փեթար Տոպրնեպը մօտաւորապէս 2 000 ապստամբներով: Անոնք հաւաքուած են Իվանքովաչ, որպէսզի պաշտպանեն դէպի Մորավա գետ տանող ճամբան: Թուրք հրամանատարը՝ Հաֆիս Փաշա, տեսնելով սերպերուն գրաւած դիրքերը, կ'որոշէ յարձակիլ Իվանքովաչի վրայ: Ապստամբները սակայն, արդէն կառուցած էին երկու շրջափակուած խրամ, իսկ արեւմտեան լանջին՝ երկու ամրութիւններ:

18 Օգոստոսի առաւօտեան, թուրքերը յարձակողականի կ'անցնին: Երկու կողմերը մեծապէս կը տուժեն: Իրիկուան, սերպերը կը լքեն առաջին ամրութիւնները եւ կը նահանջեն գլխաւոր ամրութեան: Գիշերը օգնութեան կը հասնի Զարաւորդին իր ուժերով եւ ետ կը մղեն օսմանցիներուն, ձեռք ձգելով բաւական զինամթերք: Օսմանցիները դէպի Նիս կը նահանջեն:

Շրջանային Լուրեր

Իրան Պատրաստ Է Բաւարարել Տարածաշրջանի...

Սկիզբը Էջ 01

Ըստ անոր՝ այդ կը նշանակէ, որ Իրանը եւ տարածաշրջանի այլ երկիրներ կ'օգնեն դէպի ծով ելք

չունեցող երկիրներուն՝ կրճատելու ամենաուրիշ ծախսերն ու դիւրացնելու մուտքը դէպի համաշխարհային շուկայ:

Եգիպտական (3)

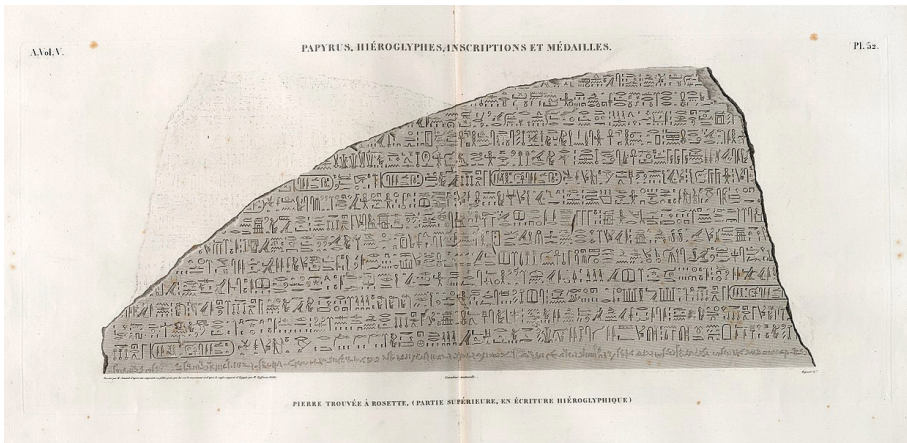
ԱՐՄԵՆԱԿ ԵՂԻԱՅԵԱՆ

Առաջին վերծանումները

Ռոգեթեան քարի առաջին շերտին մեջ յստակօրէն զանազանից են հինգ յատուկ ձուլածէն շրջանակներ, իւրաքանչիւրը ձախ ծայրէն օժտուած ուղղահայեաց գծիկով մը:

Շամպոլիոն դիւրաւ կրցաւ ենթադրել, թէ այդ շրջանակներուն մէջ կը գտնուի Պտոլմէոս (Ptolmis) փարաւոնին անունը, քանի որ յունական հատուածին մէջ ճիշդ հինգ անգամ յիշուած է այդ անունը:

Այս շրջանակները, որ եգիպտագիտութեան մէջ cartouche «փամփուշտ» կը կոչուին եւ յատկացուած են արքաներու, թագուհիներու եւ աստուածներու միայն, մեր սերտած շերտին մէջ ունին տարբեր ծաւալ. անոնցմէ երկուքը կը բովանդակեն եօթը մեհենագիր տառեր, մինչ միւսները աւելի կը բովանդակեն: Սա՛ կայուն ու յստակ տուեալով, որ բոլորին մէջ առաջին եօթն նո՛յնն են: Ռոգեթեան քարի եգիպտական բաժնի հետեւեալ տարբերակին մէջ շատ յստակ է այդ զանազանութիւնը, ի պահանջել հարկին՝ կրնաք ազատօրէն մեծցնել զայն՝ աւելի նկատելի դարձնելու համար:

Ուրեմն երեք փամփուշտ կը գտնենք 6-րդ տողին վրայ. ձախէն առաջին երկուքը օժտուած են եօթը մեհենագրով, մինչ երրորդը, ինչպէս նաեւ վարէն առաջին եւ երրորդ տողերուն վրայ գտնուող փամփուշտները այդ եօթը մեհենագրերէն անդին ունին շարունակութիւն մը (ստորեւ բացատրուած է այդ շարունակութիւնը):

Շամպոլիոն կրցաւ որոշել, թէ առաջին եօթը մեհենագրերը կը ձեւացնեն ունենալ նո՛յն բովանդակութիւնը. յունական շերտին մէջ այս հինգին կը համապատասխանէ Πτολεμαῖς (Ptolémaïs) արքայական անունը:

Շամպոլիոն, խորագոյն յուզումով կանգ առնելով այս իրողութեան վրայ, սկսաւ մտովի ձայնային արժէք մը տալ այդ անունին համապատասխանող եօթը մեհենագրերէն իւրաքանչիւրին՝ այսպէս.

□ = P, △ = T, Ձ = O, Ճ = L, —|| = I, | = S

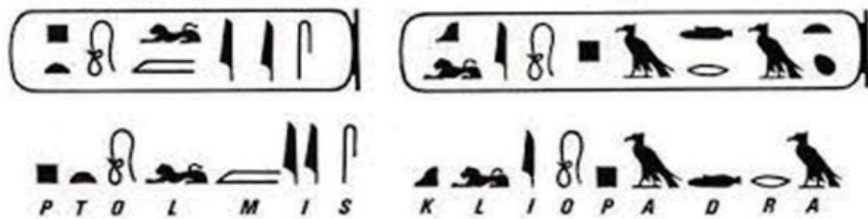
Մարդկային պատմութեան վերջին մէկուկէս հազարամեակին մէջ առաջին անգամն էր, որ այսպէս եօթը մեհենագրեր իրենց գաղտնիքը կը բացայայտէին:

Ծանօթ.— Միւս երեք փամփուշտներուն մէջ երեւցող յաւելեալ մեհենագրերը, որոնք առայժմ վեր էին Շամպոլիոնի հաստողութենէն՝ աջէն դէպի ձախ կարդալով կը հնչեն **Ptah mery** «Փթահէն սիրեցեալ»:

Այնուհետեւ, դէպքերու բարեբաստիկ զուգահիւսութեամբ, Շամպոլիոնի ձեռքը անցաւ ուրիշ արքայական արձանագրութիւն մը եւս, որ նոր գտնուած էր վերին Նեղոսի Philae կղզիէն. այստեղ շրջանակի մէջ առնուած էր անուն մը, որ անծանօթ էր իրեն: Շամպոլիոն անոր տառերը մէկ առ մէկ բաղդատեց Պտոլմէոսի անունն տառերուն հետ եւ գտաւ չորս հասարակաց

նշաններ՝ □, Ձ, Ճ, △. կարճ շփոթէ մը ետք ան մտածեց Կղեոպատրայի մասին, քանի որ փամփուշտի այդ չորս տառերը ունէին թագուհիի անունն տառերուն հետ նո՛յն շարքը:

1 Ptah-ը աստուածութիւն մըն է:

Շարունակելով խորհրդածել՝ ան նկատեց, որ Կղեոպատրայի անունին վերջը կը գտնուի △ t տառը, որ սեմական իգական անուններուն վրայ կը դրուի, եւ վերջապէս նոյն Կղեոպատրայի անունն վերջին շեղակի շրջանակին համար ալ եզրակացուց, թէ ան գաղափարագիր մըն է պարզապէս, որ արտասանական արժէք չունի:

Այսպէսով Շամպոլիոն բոլորովին ինքնավստահ էր այլեւս, որ երկու

փամփուշտներու մէջ չորս մեհենագրեր՝ □, Ձ, Ճ, △ ձեւով եւ արտասանութեամբ կատարելապէս կը համապատասխանէին իրարու: Նոյնիտայն՝ այստեղ կը գտնուէին երկու հնչիւնակից տառեր եւս՝ △ “t” եւ △ “d”: Այս դիտարկումները եղան Շամպոլիոնի ճիշդ մտածողութեան ու դատողութեան եւ յամառ փնտռողներու առաջին երաշխիքը: Որմէ ետք աւելի խորանալով՝ ան ինքնավստահ անուանեց մնացեալ մեհենագրերը եւս:

Այսպէսով Շամպոլիոն վերծանեց երկու փամփուշտներու բոլոր տառերը՝ թիւով 12: Հազարաւոր տարիներէ ի վեր առաջին անգամ ըլլալով եգիպտական 12 մեհենագրեր կը վերծանուէին այսքան վստահութեամբ ու վաւերականութեամբ:

Գիտնաք, որ առաջին փամփուշտին ճիշդ բովանդակութիւնն է Ptolmis, իսկ երկրորդինը՝ Cleopadrat, որուն կը յաջորդէ շեղակի վերջին հակթածէն շրջանակը, △-ին տակ. ան գաղափարագիր մըն է եւ հնչիւնական որեւէ արժէք չունի: Իսկ —|| մէկ տառ է՝ ի:

Թեբէ, Լուքսոր, Վերին Եգիպտոս

Արձանագրութիւն պապիրոսի վրայ

Հայկական Լուրեր

Արցախի Մէջ Եւս Երկօրեայ Սուգ

Արցախի Հանրապետութեան Նախագահ Արայիկ Յարութիւնեան 16 օգոստոսին ստորագրած է հրամանագիր, ըստ որո՛ւ՝ Արցախի Հանրապետութեան մէջ 2022 թուականի օգոստոս 17-18-ը ներառեալ յայտարարուած է սուգ՝ ի յիշատակ 2022 թուականի 14 օգոստոսին «Սուրմալու» առեւտուրի կեդրոնին մէջ տեղի ունեցած հրդեհի եւ պայթումի հետեւանքով զոհուած անձանց: Այս մասին կը տեղեկանանք Արցախի Հանրապետութեան Նախագահի աշխատակազմի տեղեկատուութեան գլխաւոր վարչութենէն:

Արցախի Հանրապետութեան պետական բոլոր գերատեսչութիւններու եւ տեղական ինքնակառավարման մարմիններու ղեկավարներուն յանձնարարուած է Արցախի Հանրապետութեան եւ օտարերկրեայ պետութիւններուն մէջ Արցախի Հանրապետութեան ներկայա-ցուցչութիւններուն մէջ սուգի օրերուն խոնարհել Արցախի Հանրապետութեան պետական դրօշը:

Լիբանանահայ Կեանք

Հիմնադրութեան Յիսնամեակին Նուիրուած՝ ՀԲԸՄ-ՅԵԸ Անդրանիկ Անթիլիաս Սկաուտական Շարժումին Փայլուն Խարուկահանդեսը

Շաբաթ, 13 Օգոստոս 2022-ին, ՀԲԸ Անդրանիկ Անթիլիաս սկաուտական շարժումը փառաշուք խարուկահանդեսով մը վար առաւ իր տարեկան բանակումին վարագոյրը: Բանակումին նախապատրաստութիւնները սկսած էին աւելի վաղ, երբ ՀԲԸ Անդրանիկ Անթիլիաս սկաուտական շարժումի խմբապետական կազմը, երեց եւ քառավեկական խումբերը, արեւուշներու եւ սկաուտներու բարձրագոյն խմբակները, ծնողական վարչութիւնը, Գործադիր Մարմինի անդամներ բարձրացան Պըթիսայի բանակավայրը:

ՀԲԸ Անդրանիկ Անթիլիասի այս տարուան բանակումը ուներ խորհրդորդ մը: Ան կը զուգահիւսէր մասնաճիւղի հիմնադրութեան յիսնամեակին:

Բանակավայր այցելողներուն կը դիմաւորէր Լիբանանի, Հայաս-

տանի, ՀԲԸՄ-ՅԵԸ-ի, SDL-ի եւ AEL-ի դրօշներով ծածանող բարձրակառոյց կայմը կը գրաւէր բոլորին ուշադրութիւնը:

Խանդավառ այս մթնոլորտին մէջ ՀԲԸ Անդրանիկ փողերախումբին զինաւորութեամբ, ՀԲԸ Անդրանիկ Անթիլիաս սկաուտական շարժումի բոլոր խմբաւորումները, իրենց խմբապետներուն եւ փոխխմբապետներուն առաջնորդութեամբ հերթաբար մուտք գործեցին բանակավայր:

Թիթեռներ՝ Սարին Զեշիշեան, արծուիկներ՝ Հերա Մազլումեան, գայլիկներ՝ Գարինա Թաքաճեան, արեւուշ՝ Կասիա Պոյաճեան, սկաուտներ՝ Յովիկ Փոյանճեան, քառավեկներ՝ Լիանա Մելքոնեան, երեցներ՝ Սեւակ Հաճեքեան, ընդհանուր խմբապետ Եղիկ Աւետիքեան: Յարութ Չուխատարեան մի առ մի ներկայացուց խմբաւորումները:

ՀԲԸ Անդրանիկ փողերախումբին կատարողութեամբ Լիբանանի, Հայաստանի, ՀԲԸՄ-ի եւ ՀԵԸ-ի քայլերգներու յոտնկայս ունկնդրութենէն ետք, տեղի ունեցաւ դրօշակի արարողութիւն:

ՀԲԸ Անդրանիկ Անթիլիասի Գործադիր Մարմինի անունով՝ Թալին Ինքնատիոսեան բարի գալուստ մաղթեց եւ շնորհաւորեց սկաուտական շարժումին մաս կազմող բոլոր անդամ-անդամուհիները: Ան յատկապէս ողջունեց աշխարհացրիւ ՀԲԸ-ականները, որոնք Նիւթապէս, բարոյապէս նեցուկ կեցան բանակումին եւ խարուկահանդեսի յաջողութեան: «ՀԲԸ Անդրանիկ Անթիլիասի սկաուտական շարժումի ոսկեայ տարեդարձը սովորական առիթ մըն է ՀԵԸ-ի ընտանիքին համար:». յայտնեց ան եւ գնահատեց խմբապետական կազմին աշխատանքը, ծնողները, շնորհակալու-

թիւն յայտնեց, յատկապէս ՀԵԸ-ի Կեդրոնական վարչութեան, ՀԲԸՄ-ՀԵԸ -ի Ասպետներու վարչութեան, ՀԵԸ Անդրանիկ Անթիլիասի ծնողաց վարչութեան, ՀԵԸ Անդրանիկ Անթիլիասի Գործադիր Մարմինին եւ բոլոր վարչութիւններուն, անհատներուն եւ հաստատութիւններուն:

Իր սրտի խօսքին մէջ, ՀԵԸ-ի Կեդրոնական վարչութեան ատենապետ Վիգէն Զերչեան ըսաւ. «Սիրելի ներկաներ, մեր բոլորին համար յատկանշական թուական մըն է 2022 տարեթիւը: Ճիշդ է, որ ՀԵԸ-ի ընտանիքին առաջին սկաուտական միաւորը եղած է ՀԵԸ Անդրանիկը՝ Չարեհ Նուպար ակումբին մէջ, Պապ Իտրիս, 1936-ին, սակայն 2022-ը կը յատկանշուի ՀԵԸ Անդրանիկ Սեւանի հիմնադրութեան վաթսուն եւ ՀԵԸ Անդրանիկ Անթիլիասի հիմնադրութեան յիսնամեակներով:

Շար. Էջ 05

Լիբանանահայ Կեանք

Սկիզբը Էջ 04

Այսօր, իր հիմնադրութեան յիսնամեակին առիթով, հպարտօրէն կ'ըսենք՝ ԶԵԸ Անդրանիկ Անթիլիաս սկաուտական շարժումը դարձաւ մեր փառապանծ Միութեան ժառանգութիւնը պահպանողներու եւ անոր վրայ նոր բան աւելցնողներու տիպար վահանակիրներէն մէկը: Այս առիթով պարտք կը զգամ յիշատակելու ԶԵԸ Անդրանիկ Անթիլիաս սկաուտական շարժումին վերելքը սատարող երախտաւորներ՝ Յակոբ Տեմիրճեանը (շէֆ), Գեորգ Սանթրեանը, Վահէ Թովմասեանը, Կարօ Գալինճեանը, Վիգէն Աթաբեկեանը, Վաչէ Գալինճեանը, Վաչէ Աւետիքեանը, Գոգօ Բէշիշեանը, Անի Տեմիրճեանը, Վերժին Չերչեանը, Հասմիկ Հայրապետեանը, Հասմիկ Թիւթիւնճեանը, Փերուզ Թիւթիւնճեանը.... շարքը երկար է սիրելիներ եւ համեստ:

Անոնք ոչ միայն հաւատացին հաւաքական աշխատանքին, այլեւ իրենց օրինակով, մեր երիտասարդութեան մէջ սերմանեցին միասնականութեան եւ հաւաքա-

կան աշխատանքի շարունակականութեան գաղափարը:

Իրականութեան մէջ անցնող օրերուն, մեր սկաուտական բոլոր խմբաւորումները, սկսելով թիթեռներէն հասնելով երեցներուն, աւելի ամրապնդեցիք ձեր միջեւ գործակցութեան կամուրջները, սորվեցաք աշխատիլ միասին, համագումարեցաք, որ փոխօգնութիւն եւ զոհողութիւն է կեանքը, մտածեցիք եւ գործեցիք իբրեւ հաւաքականութիւն եւ դարձաք աւելի պատրաստուած սկաուտներ, միութենականներ:

Այս ուրախ մթնոլորտին մէջ շնորհակալութեան առաջին խօսքս առաջին հերթին կ'երթայ ԶԵԸ-ի Լիբանանի Շրջանակային վարչութեան ատենապետ տիար Ժերար Թիւֆէնքճեանին եւ անդամներուն, որոնք մայրուն նեցուկ կը կենան ԶԵԸ-ի գործունեութիւններուն:

Յատուկ շնորհակալութիւն Միութեանս բարեկամ տիար Երջօ Սամուէլեանին, որ յարատեւ սատար կը կենայ մեր բոլոր գործունեութիւններուն:

Երախտագիտական խօսք ունիմ,

ԶԵԸ-ի սկաուտական շարժումի հոգեւոր հովիւ, Ռոմէյլ շրջանի Սուրբ Յարութիւն եկեղեցւոյ քահանայ, Տէր Ղեւոնդ Լոշխաճեանին, որուն բարեհաճ եւ սիրայօժար ներկայութիւնը, օրհնութեան պատգամ կը հաղորդէ մեր Միութեան միջոցառումներուն:

Շնորհակալութիւն մեր յարգելի եւ ազնիւ ծնողներուն, որոնք սիրայօժարօրէն իրենց զաւակները կը վստահին մեզի՝ մեր Միութեան: Կասկածէ վեր է, որ ԶԵԸ-ԶԵԸ-ի յարկին տակ, անոնց զաւակները պիտի դառնան տիպար քաղաքացիներ եւ լաւ միութենականներ: Շնորհակալութեան խօսք ունիմք ԶԵԸ Անդրանիկ Անթիլիաս մասնաճիւղի Գործադիր Մարմինի պատասխանատու Թային Ինքնատիոսեանին եւ վարչական անդամներուն, ԶԵԸ Անդրանիկ Անթիլիասի սկաուտական խմբապետական կազմին, բոլոր խմբապետ, խմբապետուհիներուն եւ ընդհանուր խմբապետ եղբայր Եղիկ Աւետիքեանին:

Մեր շնորհակալութիւնը նաեւ կը յայտնենք ԶԵԸ Անդրանիկ Անթիլիասի ծնողաց վարչութեան եւ բոլոր անոնց, որոնք մայրուն կը քաջալերեն մեր բոլոր միջոցառումները:

Եղիկ Աւետիքեան խոստացաւ վառ պահել Միութեան բարի ավանդութիւնները: Սեւակ Հաճեքեան (արաբերէն) իր սրտի խօսքին մէջ ողջունեց AEL-ի Զումիսէր Ժերմերալ Փերուզ Թիւթիւնճեանի եւ փոխնախագահ Նաժլա Ապու Մաթարի ներկայութիւնը:

Վիգէն Չերչեան, Գեորգ Սանթրեան, Գոգօ Բէշիշեան, Սագօ Միքայէլեան, Հմայեակ Փարթամեան, Եղիկ Աւետիքեան հրաւիրուեցան վարելու յիսնամեակի խարոյկը:

Ապա գործադրուեցաւ գեղարուեստական կոկիկ յայտագիր մը, որ մեծ ոգեւորութիւն ստեղծեց ներկաներուն

մէջ: Խմբապարեր, մարզական բուրգեր, սկաուտական երգեր, որոնք ծափերով դիմաւորուեցան ներկաներէն: Գեղարուեստական յայտագիրը խորքին մէջ սկաուտական շարժումի յիսնամակը խորհրդանշող արտայայտութիւն մըն էր: Յատկանշական էր, տեսաերիզի միջոցով աշխարհի տարբեր անկիւններէն ԶԵԸ Անդրանիկ Անթիլիասի բովէն անցած խմբապետ-խմբապետուհիներու գնահատանքի խօսքերը, շնորհաւորականները եւ բարեմաղթանքները:

Այս ուրախ մթնոլորտին մէջ կատարուեցան սրտաբուխ նուիրատուութիւններ:

Խարուկահանդէսը աւարտեցաւ «ցտեսութիւն» հաւաքական երգով: Յարգանք եւ երախտագիտութիւն ԶԵԸ Անդրանիկ Անթիլիաս սկաուտական շարժումի բոլոր անդամ-անդամուհիներուն, այս որակեալ եւ յիշատակելի խարուկահանդէսին առիթով:

ԶԵԸ-Ի ՄԱՍԼՈՅ ԵՒ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

Վոսփորեն Պայքալ եւ Թուրան, Լռած Եւրոպան, Ռուսը, Արաբը, Ամերիկան եւ Հայաստանը

ՅԱԿՈԲ ՊԱԼԵԱՆ

Ընկերաքաղաքական անմիջական մանրուքներու մէջ ջուր ճողփացնող մեծերու եւ պզտիկներու քաղաքականութիւնը, իր տպաւորիչ վերադիրով՝ միջազգային, կը վարագուրէ գալիք վտանգները:

Միջազգային բեմ բռնն թափով մուտք գործած Թուրքիան ի՞նչ կը հետապնդէ: Հայերը, Արցախը եւ Հանրապետութիւնը կը գտնուին Թուրքիոյ հետապնդած նպատակներու առաջնագիծին: Անօգնական, իրաւ դաշնակիցներ չունենալով, անոնք առաջին պատնէշն են ազգայնական-ծաւալապաշտական հետեւողական փորձ-նախայարձակումներու: Ուրիշներ, ներառեալ այսպէս կոչուած մեծ պետութիւնները, չեն տեսներ, առայժմ չեն ուզեր տեսնել ծաւալելու կոչուած Մեծ Թուրանի իրականացման միտող եւ գերաճող վտանգը: Եւրոպան, Ամերիկան, Ռուսիան, Չինաստանը եւ արաբական աշխարհը, պահ մը փակագիծի մէջ դնելով իրենց տարակարծութիւնները եւ լռեցնելով շրջանային փառասիրութիւնները, կը փորձեն հասկնալ, թէ ի՞նչ կ'ընեն եւ ի՞նչ կ'ուզեն Թուրքիան, ո՞ր հեռանկարները կը հետապնդէ, Չինաստանէն Պայքանեան Եւրոպա, Սուրիա եւ Իրաք, մինչեւ Ուաշինկթըն, ուր ներկայութիւն ըլլալու համար կը կառուցէ մզկիթ: Միամիտ չեն, բայց կը խորհին հաւանօրէն, որ Մեծ Եւրէն ոչ մէկը իր տեղը պիտի տայ կամ տեղ պիտի տայ անոր:

Այսօր միջազգային քաղաքականութեան աւագ եւ կրտսեր առաջնորդները, թենորները, դար մը ետ երթալով, կը փորձեն գիտնալ եւ հասկնալ Առաջին Աշխարհամարտը նախարդող եւ անոր յաջորդող ժամանակաշրջանին խմորուած, եւ այսօր ալ շարունակուող թուրք ազգայնականութեան եւ ծաւալապաշտութեան գաղափարախօսութիւնը: Եթէ չեն գիտեր, մոռցած են, չեն ուզեր գիտնալ, իրենց երկիրներու մտաւորականութիւնը պէտք է յիշեցնէ, որ այդ գաղափարախօսութիւնը միշտ վառ է եւ զանազան ձեւերով կ'արտայայտուի, ինչպէս՝ վերակենդանացումը Օսմանեան կայսրութեան, Չինաստանի ուլյուրներու պաշտպանութիւնը, Ազդէյճանի զօրակցութիւնը՝ մէկ ազգ երկու պետութիւն տարագով, ՄԱԿի Ապահովութեան Խորհուրդին մէջ մնայուն անդամ դառնալու իրաւունքի պահանջը:

Գիտնալ եւ յիշեցնել, որ դար մը առաջ Չիա Կեօքալը (1875-1924) մշակած եւ բանաձեւած է Թուրքիոյ նպատակը, որ ՀԱՄԱԹՈՒՐԱՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆն է: Պէտք չէ զարմանալ, որ Հայաստանէն պահանջուող միջանցքը անթաքայտ կը կոչեն ԹՈՒՐԱՆԻ ՃԱՆԱՊԱՐՀ: Այսինքն ի՞նչ:

Չիա Կեօքալի սահմանումը պէտք է յիշել եւ յիշեցնել, զանազան պատճառներով եւ մանր շահերու համար Թուրքիան դարպասողներուն եւ անոր ցանկութիւնները բաւարարողներուն:

Չիա Կեօքալը կը նպատակադրէր միացնել եւ քաղաքական մէկ միաւոր ստեղծել թրքացեղ եւ թրքալեզու բոլոր ժողովուրդներով: Կը ճշդէր նաեւ աշխարհագրական սահմանները. «Վոսփորեն Պայքալ»: Այդ ցանկութիւնը կրկնեցին նաեւ Մենտերսներ, ըսելով՝ «Եգէականէն Չինաստան»: Ռեչէփ Էրտողան խօսեցաւ սուլթանի կայսրութեան մասին եւ այսօր կը հանդիսանայ կրողը համաթուրանականութեան եւ միջազգային քաղաքականութեան մէջ իր որդեգրած պատեհապաշտութեամբ, կը ձգտի անոր իրականացման:

Մենտերէս թէ Էրտողան, ինչպէս անցեալին Էնվեր, Չիա Կեօքալի ցեղապաշտական եւ ծաւալապաշտական գաղափարախօսութեան շարունակողներն են: Չիա Կեօքալը ըսած էր, «Թուրքերու հայրենիքը Թուրքիան չէ, ոչ իսկ Թուրքեստանը, անոնց երկիրը ընդարձակ եւ յաւերժական հող մըն է. Թուրանը»: Շարժումը անցեալին ունեցած է իր առաջնորդը, հայոց ցեղասպանութիւն ոճիրին մասնակից եւ մեղսակից՝ Էնվերը:

Եւրոպայի, Ամերիկայի, Ռուսիոյ եւ Չինաստանի ազդեցութեան իրենց շրջանները ընդարձակելու միտող մրցակցութիւնները եւ արաբական աշխարհի ինքնութեան որոնման եւ ինքնահաստատման յաջող-անյաջող փորձերը կարծեք կը մոռցնեն համաթրքականութեան (panturquisme) կամ համաթուրականութեան աւելի քան մէկ դարէ վեր խմորուող եւ յաճախ հրապարակ եկող սպառնալիքը:

1839-ին արդէն կազմուած էր Թուրանական Ընկերակցութիւն մը, որ կը նպատակադրէր հիմնել Թուրանի Կայսրութիւնը:

1915-ին, Օսմանեան կայսրութիւնը ղեկավարող Երիտթուրքերը, Ա համաշխարհային մասնակցելով կը յայտարարէին, որ իրենց նպատակն էր բոլոր թուրքերու միացումը: Թուրքիան, այսօր ալ կը յաւակնի ղեկավարել բոլոր թուրք ժողովուրդները, ծագումով եւ լեզուով, 250 միլիոն, որոնք կը բնակին Չինաստանէն Սիպերիա տարածքները:

Համաթրքութիւն եւ համաթուրականութիւն յաճախ կը նոյնացուին: Առաջինը կը միտի միացնել թուրք ժողովուրդները, երկրորդը աւելի լայն ծիր ունի, Կեդրոնական Ասիայէն ծագում առած, Ուրալի եւ Ալթայի միջեւ եղած տարածքները: Թուրանական եզրով կը բնորոշուին Հին Աշխարհի ոչ-հնդեւրոպական եւ ոչ-սեմական ժողովուրդները, ինչպէս ազերի, օղուզ, չուվաշ, թուրք-թաթար, թունկուզ, ուլյուր, իւզպէք եւ այլ, նաեւ՝ ճաբոնցիները, չինացիները, քորէացիները, թիպեթցիները: Այսօր ալ այդ ժողովուրդներու լեզուները կը դասուին որպէս «թուրանական», նոյնիսկ երբ նմանութիւնները չկան եւ, ինչպէս հունգարերէնը եւ թրքերէնը: Արդի լեզուաբանութիւնը կը մերժէ ուրալ-ալթայիք լեզուներու նոյն ընտանիքին պատկանելիութիւնը: Հակառակ այս իրողութեան, առաջին համաշխարհայինի օրերուն, Թուրանականութիւնը, օրինակ, Հունգարիոյ մէջ հետեւորդներ ունէր, որոնք կը ձգտէին երկիրը անջատել Եւրոպայէն: Կը հաւատային, որ Գերմաններէն եւ Սլավներէն ետք պիտի գար Թուրանականներու ժամանակը, որ պիտի տարածուէր Հունգարիայէն ճաբոն:

Թուրան եւ Թուրքիստան հոմանիշ են, այսինքն՝ «Թուրքերու երկիր» կամ աշխարհ: Թուրանի 80 տոկոսը անապատ է, բայց ունի նաւթի եւ կազի մեծ պաշարներ: Հոն կան երեք պետութիւններ. Թիքմենիստանը, Խազախստանը եւ Իւզպէքստանը:

Փակագիծ մը. Օսմանցիներ երբ գրաւեցին Հունգարիան, ընդդիմութիւն գրեթէ չեղաւ յանուն հեթանոսական շրջանի թուրք-հունգարական եղբայրութեան, բայց թուրք զինուորները եւ պաշտօնէութիւնը կողոպտեցին երկիրը գրաւման երկու դարերու ընթացքին, եւ երկրի 3,2 միլիոն բնակչութենէն մնաց 1,1 միլիոն, եւ Հապսպուրկներու կայսրութեան օրերուն 1,1 միլիոնը դարձաւ 9,2 միլիոն: Թուրանական գաղափարախօսութեան հետեւանքով, Հունգարիա հաստատուած ծագումով գերման բնակիչները, Բ աշխարհամարտէն ետք, արտաքսուեցան, եւ զարգացաւ հակասեմականութիւնը:

Հակառակ փանթուրանիզմի սպառնալիքին, եւ Թուրքիոյ մէջ ժողովրդավարութեան եւ մարդկային իրաւանց նուազութիւնը ենթարկուած ներկայութեան, Ամերիկա հանդուրժողութիւն կը ցուցաբերէ, խորհելով, որ Թուրքիոյ զինուորական ուժը կրնայ օգտագործել Եւրասիական տարածքին մէջ: Եւ Թուրքիան կ'օգտուի, ընթանալով համաթրքականութեան կամ համաթուրանականութեան ճամբով, ձգտելով Թրքական Մեծ Կայսրութեան մը ստեղծման, Ատրիականէն մինչեւ Չինաստան, նոյնիսկ եթէ այսօր այդ չի բանաձեւեր յստակութեամբ, որ պիտի ըլլայ շարունակութիւնը օսմանի կայսրութեան:

Մուսթաֆա Զեմալ երեւութապէս չիտեւեցաւ այս ուղղութեան, որպէսզի ստիպուած չըլլայ արդարացնելու հայոց ցեղասպանութիւնը: Նաեւ, Խորհրդային իշխանութեան հաստատումէն ետք, անհնար էր համաթուրանականութեան քաղաքականութիւնը: 1942ին, երբ գերմանական զօրքերը մտած էին սովետական տարածք, գաղափարը կրկին հրապարակ եկած էր: Բայց միջազգային դրութիւնը արգելք էր, եւ Թուրքիա դատեց եւ դատապարտեց համաթուրանականութեան գործիչները, ինչպէս Արփարպան Թուրքէշը, որպէս ցեղապաշտներ: Անգլիա սպառնացած էր գրաւել Թուրքիան, եւ Ստալինն Խրիմի թաթարները աքսորած, որոնք կրնային դաշնակցի ըլլալ գերման-թուրք զինակցութեան մը:

Խորհրդային Միութեան փլուզումէն ետք, անոր հարաւային շրջանի անկախացած պետութիւններու մեծ մասը թրքական արմատներ ունին, բացի պարսկական արմատներ ունեցող Տաճիկներէն: Ռուսիոյ Դաշնութեան մէջ բազմաթիւ ժողովուրդներ թրքական արմատներ ունին, ինչպէս թաթարները, չեչենները, որոնք կը ձգտին անկախութեան:

Սլաք

Նախկին Հայաստանն եմ Ուզում

ԱՐՄԵՆ ՅՈՎՍԵՓԵԱՆ

Երեւանի վաճառքի մի կենտրոնում պայթիւնից յետոյ, եւ ի տես այն ապագային, եւ կասեի՝ Նոյնիսկ անմարդկային, արձագանքին, որ ունեցան երեւանցիները հայութեան համար սգոյ օրում, արդէն պայթել է գիտակից ու հասկացող մարդկանց զայրոյթը, եւ սոցցանցերով ահռելի քանակով գրառումներ կան,- **Մենք Նախկին Հայաստանն ենք ուզում եւ դա ասում են երիտասարդները:**

Պայթիւնի զոհ դարձան հինգ հոգի: Աւելի քան 60 հոգի վնասուածքներ են ստացել: Բայց Նոյն օրը, Երեւանի մի պողոտայում տեղի ունեցաւ խրախճանքի ու երաժշտական համերգի երեկոյ Նախաձեռնողները չբեկանեցին իրենց այդ համերգը Ու հայերին ամօթանք տուեց մի ժուռ աղջիկ Նա պահանջեց հայերի համար այս սգոյ պահերին՝ չջարոնակել համերգը Այդ նկատողութիւնից յետոյ, "հայերը" խելքի ընկան ու չջարոնակեցին այդ համերգը:

Այս մենք երբ դարձանք այսքան ապագային, այսքան անմարդկային:

Վաղուց, շատ վաղուց նկատելի է, որ հայը որպէս ԱԶԳ եւ հաւաքականութիւն հիւանդ է: Մէկս միւսի նկատմամբ կարեկցանք չունենք: Հարեւանի, ազգակցի ու ազգի ցաւը չենք կիսում մենք: Հիւանդութիւնը խորն է, եւ հիւանդ ազգը չի կարող տիրութիւն անել իր երկրին **ԴՈՒՐՍԸ ՈՒՇԱՆՈՒՄ Է ՇԱՏ** Յոյս չկապենք հայերի կամ "հայերի" հետ: Հայը հիւսնադ ազգ է, իսկ "հայերը" անունով հայեր՝ դրսի ուժերին ծառայող իշխանութիւն եւ անհատ գործակալներ են:

Վերի նկարին մէջ ժուռ աղջիկ մը նկատողութիւն է անում համերգը չետաձգած անձանց: Նաեւ կցում եմ ներքեւ մի գրութիւն՝ այն հարիւրաւոր գրութիւններից, որ մարդիկ երազում են անցեալը **Զեմ ուղարկի այն տասնեակ տեսանիւթերը, որ հայերը կիսել են խորհրդային շրջանից** շինարարութիւն, գիտական կենտրոնների բացում,

գրական վիթխարի դեմքերի ներկայացում, կինոնկարներից հատուածներ եւ այլն:

Հայերը Նախկինն են ուզում: Իհարկէ, այս եւ նման նիւթերին դեմ կը լինեն "հայերը" Զարկերտաւոր հայերը: Խորհրդային կարգերում հայերը շատ, շատ անելի ազգային էին՝ քան թէ ՀԻՄԱ՝ "ազատութեան" եւ "անկախութեան" պայմաններում Սա իրականութիւն է: Ոմանք խորհրդային կարգերն են քննադատում ՀԻՄԱ ի՞նչ վիճակ է Հայաստանում Կամ իրենք ինչ են որ

Narine Manukyan

Մեկ օրվա ընթացքում՝

Աղավնոյում մարդիկ իրենց օջախն են այրում:

Երևանում պայթում է, կա 3 զոհ, մի քանի տասնյակ վիրավորներ, անհետ կորած հղի կին ու իր 5 ամյա երեխան...

Պայմանագրային զինծառայող է մահացել՝ առողջական խնդրից:

Ես մարդկային, հոգեբանական, զգացմունքային, ազգային ողբերգութիւնը վերջ ունի՞, թե ոնց...

Ես ինչ դարձանք, Ես ինչքան արագ ենք շեղվում ԿԱՐԼՈՐԱԳՈՒՅՆ խնդիրներից մի անմեղսունակի արարքով, ախր թշնամին մեր տներին է հասնում...

Ես իմ հին Հայաստանն եմ ուզում, որտեղ 3 որդի եմ ունեցել ու մեծացրել, առանց գեթ մի բոլակ մտածելու, որ կարելի է թողնել ու հեռանալ: Լավ, մենք մեր երեխաների համար Ես Է՞րեք ուզում...

Հողը այրվումա ոտքներիս տակ՝ մենք քանոն ենք քննարկում...

Հայկական Լուրեր

Հայաստանի Մէջ Օգոստոս 17-ն ու 18-ը Սգոյ Օրեր Յայտարարուեցան

Սկիզբը Էջ 01

Սուգը յայտարարուած է ի յիշատակ Օգոստոս 14-ին «Երեւանի պահածոներու գործարան» ՓԲԸ-ի տարածքին մէջ տեղի ունեցած հրդեհին եւ պայթումին հետեւանքով զոհուած քաղա-

քացիներուն:

Յիշեցնենք, որ «Սուրմալու» առեւտուրի կեդրոնին մէջ Օգոստոս 14-ին տեղի ունեցած էր պայթում: Երեւան քաղաքի բժշկական կեդրոններ դիմած են 60 քաղաքացիներ, որոնց 7-ը տակաւին կը շարունակեն բուժում ստանալ:

ԲԱՆ ՈՒ ԳԻՐ

Հաւատացիւք (Հատուած)

Հաւատացիւք, թէ մենք ուրիշ ենք, Ազգերուն մէջ՝ գերազանցն ենք ու ընտրանին. Աւաղ, մենք ո՛չ միայն տարբեր չէինք, Այլեւ զոհն էինք ու ենք մեր անուղղելիութեան... Մեր պատմութեան դարաւոր հալածախտին... Մենք վճարած ենք ու կը վճարենք տակաւին, Գի՛նը՝ հին ու Նորոգ մեր Ներքին պատու-հասներուն:

ԽԱԶԻԿ ՏԵՏԵՆԱՆ

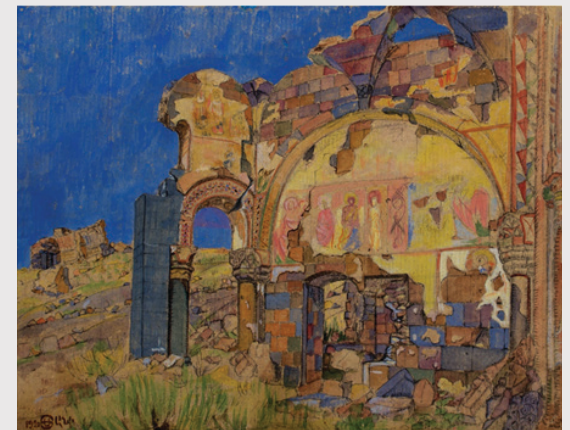

ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՕՐԱՅՈՅՑ

18 2022
ՕԳՈՍՏՈՍ

Կրկ երկ երեք Չորեք Հինգ Ուրբ Ծրբ

	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

ՄՏԵՓԱՆ ԹԱՐԵԱՆ (1899 – 1954)

«Անի. Տիգրան Հոնենցի Եկեղեցին
Բեկորները»

Վոսփորեն Պայքալ եւ Թուրան...

Սկիզբը էջ 06

Դեռ Ալասքայի դիմաց, հիւսիս-արեւելեան Սիպերիա գտնուող Եագուտներն ալ թրքաբարբառ են: Այս ժողովուրդները համագումար 120 միլիոն կ'ըլլան: Անոնց բոլորը եթէ հեռացուին Ռուսիոյ ծիրէն, Թուրքիոյ օժանդակութեամբ, Ռուսիան կը փոքրանայ: Նոյնը Իրանի պարագային, երկրի ազերիները օգտագործելով, կրնան զայն փոքրացնել եւ ենթարկել թրքական ազդեցութեան:

Վաղը եթէ յայտնուին ցեղապաշտ Նոր տեսաբաններ ՄԵԾ ՄՈՆԿՈԼԻ կայսրութեան մը ստեղծելու, ի հարկէ Թուրքիոյ առաջնորդութեամբ, պետք չէ զարմանալ: Այսպէս կոչուած ժողովրդավարական աշխարհը եւ ինքնութիւն ունեցող պետութիւնները, պետք է իմացած ըլլան, որ Թուրքիոյ Ազգային Շարժում կուսակցութիւնը, Թիւրքէշի Գորշ Գայլերու հունով յառաջացած, անթաքոյց կերպով Թուրանական է, երկրի երկրորդ կուսակցութիւնն է, ղեկավարն է Տեվլէթ Պահչէի, եւ ան իշխանութեան մաս կը կազմէ:

Յետ-խորհրդային շրջանի թրքական հանրապետութիւնները, բացի Ազրայէճանէն, կը նախընտրեն գործակցիլ Ռուսիոյ քան Թուրքիոյ, հակառակ գրեթէ նոյնացուած լեզուի: Ամերիկան եւ Եւրոպան, դրամական օժանդակութիւններով, կը փորձեն այս երկիրներուն մէջ ժողովրդավարութիւնը պահել, թէեւ մենիշխանութիւնը քաղաքական բարք է: Ժողովրդավարութեան ծախողութիւնը իսլամականութեան տարածման պիտի նպաստէ, հետեւաբար՝ թուրանականութեան: Համաթուրանականութեան տեսաբանները թուրք-իսլամ նոյնացումով կը ձգտին իրականացնել համաթրքութիւն:

Յետ-խորհրդային ժամանակաշրջանին ուժերու դասաւորումը եւ հակամարտութիւններու քարտէսը այնպէս է, որ համաթուրանականութիւնը անարգել զարգացման հնարաւորութիւններ ունի, քանի որ արդէն անցեալ համարուող պաղ պատերազմը դիմագիծ փոխած է, գլխաւոր դերակատարներ են միշտ Արեւմտեան ճակատը (Ամերիկա եւ Արեւմտեան Եւրոպա) ընդդէմ իր կայսրութիւնը պահելու փառասիրութեամբ գործող Ռուսիոյ եւ անշրջանցելի երրորդ բեւեռ Չինաստանը: Չորրորդ բեւեռ կը ձգտի ըլլալ Թուրքիան, Նաւարկելով Արեւմուտքի եւ Արեւելքի միջեւ,

երբեմն մէկուն կամ միւսին հետ, միշտ հետապնդելով տարբեր անուանումներով կայսրութեան մը ստեղծում, համաթրքութիւն, համաթուրանականութիւն, համաիսլամութիւն, օսմանցիութիւն, որ կը սպառնայ Ռուսիոյ, Արեւմուտքի եւ Չինաստանի, օգտուելով առաջին երեքի մրցակցութիւններէն:

Այսօր Հայաստան եւ հայութիւն փորձարկութեան դաշտ են: Թուրքիա կը սպասէ տեսնելու համար, թէ Ամերիկան, Ռուսիան, Չինաստանը եւ արաբական աշխարհը ինչպէ՞ս պիտի հակազդեն իր ծրագրած Նոր քարտէսագրութեան:

Իսկ Եւրոպան, Ամերիկան եւ Ռուսիան չեն կրնար չգիտնալ, որ միասնաբար կը գտնուին նոյն մշակութաքաղաքակրթական համաստեղութեան մէջ, եւ իրենց հակամարտութիւնները գիրենք կը տկարացնեն, անկարող կը դարձնեն տեսնելու վտանգները: Չինաստանը ըլլալով միակտուր ուժ, պիտի կարենայ պաշտպանուիլ: Կրօնական ազդակի չարաշահումով, համաթուրանականութիւնը կրնայ տարածուիլ արաբական աշխարհին վրայ, իսկ շարունակուող դասական Արեւելք-Արեւմուտք Նոր անուն չունեցող նախկին պաղ պատերազմը աղէտ պիտի ըլլայ երկուքին համար: Տարբեր անուններով ներկայացող համաթրքական կամ համաթուրանական այլեւս անթաքոյց կերպով հետապնդուող նպատակը այսօր ակնի քան երբեք նախատեսել կու տայ մեծ աղետներ:

Այսօր թրքական ծաւալապաշտութեան եւ յարձակապաշտութեան առանցքին կը գտնուին Նաեւ Նաւթը եւ բնական կազը, որ կը սպառնայ ռուսական տիրոյթին եւ արաբական աշխարհին:

Ոչ ոք իրաւունք պիտի ունենայ ըսելու, որ չէինք գիտեր, չէինք հասկցած:

Քաղաքակրթական եւ մշակութական տեսիլներու բախումը ծածուկ չէ, աշխարհը ղեկավարելու կոչուածները գիտեն: Չեն հակազդեր, քանի որ տարուած են պզտիկ շահերով:

Ի՞նչ կրնանք ընել եւ չենք ընել, մեր ժողովուրդը եւ հայրենիքը անվնաս կամ նուազագոյն վնասով առաջնորդելու համար նախատեսուող փոթորիկներուն մէջ: Կը խօսի՞նք իրարու հետ, ունի՞նք ապագայի տեսիլք, մեր քիչը միացնելու համար, որպէսզի, գերանցենք մասնակի եւ մանրուքը, տոկանք եւ տեւենք, ծառայենք մեր ժողովուրդին եւ հայրենիքին:

ՎԱՀԱՆ ԹԵԷԷԷԱՆ ՄԻՋՆ. ՎԱՐԺԱՐԱՆ

2022-2023 տարեշրջանի

ԿՐԹԱԹՈՇՎԱԸ ԱՆՎՃԱՐ Է

- ✿ Հայեցի եւ Ազգային Դաստիարակութիւն
- ✿ Նկարագրակերտման Ծրագիր / Character Education Program
- ✿ Կեանքի Հմտութիւններ / Life Skills
- ✿ Աշակերտակեդրոն Ուսուցում / Student Centered Learning
- ✿ Արտադասարանային Բազմազան Ծրագիրներ
- ✿ Կրթական Արուեստագիտութեան Օգտագործում / Educational Technologies in the Classroom
- ✿ STEAM (Coding / Robotics)
- ✿ Հոգատար Միջավայր / Caring Environment

ՎԵՐԱՄՈՒՏ

- Պրեզէ՝ **Երկուշաբթի 19 Սեպտեմբեր**
- Նախ. եւ Միջն.՝ **Երկուշաբթի 26 Սեպտեմբեր**
- Մանկապարտէզ՝ **Երկուշաբթի 3 Յոկտեմբեր**

Արձանագրութիւնները կը շարունակուին Սեպտեմբեր 6-էն սկսեալ՝ Երկուշաբթիէն Ուրբաթ, կէսօրէ առաջ ժամը 9-12

☎ 01/260525 01/260574   ✉ info@vahantekeyan.com   🌐 www.vahantekeyan.com

ԳԵՈՐԳ ՄԵԼԻՏԻՆԵՑԻ ԳՐԱԿԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿ

Գ.Մ.Գ.Մ.-ի Դատակազմը կը յայտնէ, թէ բացուած է 2022-ի նոր գործեր ներկայացնելու շրջանը:

Մրցանակը կ'ընդունի գրական թէ ուսումնասիրական որեւէ նոր, անտիպ, կամ գիրքի ձեւի տակ ցարդ լոյս չտեսած գործեր՝ առ ի գնահատում եւ հրատարակութիւն:

Գրական, իմաստասիրական, պատմական, եկեղեցագիտական, բանասիրական եւ Հայ Մշակոյթի այլ կալուածներուն վերաբերող գործերը, Հայերէն կամ օտար լեզուներով գրուած, պէտք է Դատակազմին հասած ըլլան մինչեւ 31 Օգոստոս 2022:

Առաքուած գործերը պէտք է ըլլան ա) մեքենագրուած, բ) երեք օրինակով, գ) խտասալիկի վրայ արձանագրուած: Անոնք պէտք է ներկայացուին A4 թուղթի չափով եւ բաղկանան նուազագոյնը 9 պրակէ (144 էջ):

Դատակազմին կողմէ գնահատուած գործերը կ'արժանանան հրատարակութեան:

Վեհափառ Հայրապետին նախագահութեամբ Դատակազմին մաս կը կազմեն՝ Գեղ. Վարուժան Արք. Հերկելեան, Տեառք Տոքթ. Յովհաննէս Թաւաքեան (ատենապետ), Ահարոն Շիրտմեան (ատենադպիր), Կարօ Յովհաննէսեան, Համբիկ Մարտիրոսեան եւ Պարոյր Աղապչեան:

Դիւան Գ.Մ.Գ.Մ.-ի Դատակազմի

Հասցէ՝
Armenian Catholicosate of Cilicia
P.O.Box 70317
Antelias – Lebanon
E-Mail: chancellor@armenianorthodoxchurch.org

Խնդրանք: Կը խնդրուի սփիւռքահայ թերթերէն արտատպել: